

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ Κ.Π.Ε.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ : Γκράσσοσ Γεώργιοσ του Νικολάου
ΙΔΙΟΤΗΤΑ : Εκπαιδευτικόσ ΠΕ 06, ΜEd "*IT & Multimedia in Education*",
Υποψ. Διδάκτωρ στο ΠΤΔΕ Θεσσαλίασ με θέμα «*N.T. και Π.Ε.*»
ΤΑΧΥΔΡ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : Ελ. Βενιζέλου 27, ΤΚ 38445, Ν. Ιωνία, Μαγνησίασ
ΗΛΕΚΤΡ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : geograss@hotmail.com
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 697 356 3550
ΦΟΡΕΑσ ΕΡΓΑσΙΑσ : ΥΠ.Ε.Π.Θ., Διεύθυνση Α/θμιασ Εκπ/σησ Μαγνησίασ, 18^ο Δ.Σ. Βόλου

ΛΕΞΕΙσ ΚΛΕΙΔΙΑ

Νέεσ Τεχνολογίεσ, Εκπαιδευτικό CD-ROM, G.P.S., Ιστοσελίδεσ Θεματικόων Δικτύωων Π.Ε., Εκπαιδευτικό Μονοπάτι, Χαρτογραφία, Αγωνιστικόσ Προσανατολισμόσ, Πεζοπορία, Περιβαλλοντικόε Κατασκηνώσεισ, Πολυήμερα Προγράμματα στα Κ.Π.Ε., Τοπικόε Κοινωνίεσ.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Προγράμματα και δραστηριότητες των Κ.Π.Ε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Όλοιο όσολο ασχολούονται ενεργά με την Περιβαλλοντικόη Εκπαίδευση, συμφωνούο στο όο η ίδρυση των Κ.Π.Ε. έχει αναβαθμίσει το θεσμό της Π.Ε. στη χώρα μασ κι έχει ισχυροποιήσει τουσ δεσμούσ της μαθητόων των δυο πρώτοων βαθμίδωων εκπαίδευσησ με την ανεξάντλητη Ελληνικόη φύση.

Όμωο, στον αντίποδα, γίνεοτα μεγάλη συζήτηση για τις πραγματικόε δυνατόοτεσ που διαθέτουο τα Κ.Π.Ε. και για το τι περισσότερο θα μπορούσαο να προσφέρουο στο θεσμό της Π.Ε., στοοσ μαθητέε, αλλά και στοοσ τοπικόε κοινωνίεσ. Τίθενοτα έντονοιο προβληματισμοί σχετικόα με την πλήρη ή όοχι χρήση της υλικοτεχνικόη υποδομήσ και τον τρόπο λειτουργίασ των Κ.Π.Ε., την επαρκή στελέχωση τουσ με εξειδικευμένοοσ και ιδιαίτερα επιμορφωμένοοσ εκπαιδευτικόοσ, και τέλοο σχετικόα με την ύπαρξη αγασθήσ συνεργασίασ με τουσ φορείσ της τοπικόη κοινωνίασ.

Ο σκοπόο αυτήσ της εργασίασ είναι να παρουσιάσει διάφορεσ πρακτικόε και στρατηγικόε, που στοχεύουο στην περαιτέρω αναβάθμιση της λειτουργίασ των Κ.Π.Ε. και σε καμία περίπτωση στην κακοπροαίρετη κριτικόη των όσων έχουν γίνεο στο παρελθόν. Οιο όποιοε παρελθοντικόε επιτυχίεσ ή αποτυχίεσ πρέπει να μασ βοηθήσουο στο αποδοτικόοτερο επανασχεδιασμό της λειτουργίασ των Κ.Π.Ε. για μια καλύτερη Π.Ε. αλλά και για την βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικόων κοινωνίωων.

ΕΡΓΑΣΙΑ

Είναι γενικά αποδεκτό απ' όλους τους εκπαιδευτικούς που ασχολούνται άμεσα ή έμμεσα με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ότι η λειτουργία των Κ.Π.Ε. από το 1996 και μετά διαρκώς αναβαθμίζεται ποιοτικά αλλά και ποσοτικά με την ίδρυση νέων Κ.Π.Ε.. Παράλληλα συνεχώς αυξάνεται και ο αριθμός των μαθητών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που έχουν την δυνατότητα να επισκεφτούν ένα απ' τα λειτουργούντα Κ.Π.Ε. και να συμμετάσχουν σε ένα μονοήμερο ή πολυήμερο πρόγραμμα Π.Ε.

Αναμφίβολα, οι σχολικές περιβαλλοντικές ομάδες και οι υπεύθυνοι τους με την επίσκεψη τους σε κάποιο Κ.Π.Ε. βρίσκουν έναν ανιδιοτελή «σύμμαχο» στον αγώνα τους για την εκπόνηση του δικού τους ετήσιου σχολικού προγράμματος Π.Ε., διεγείρουν τις αισθήσεις τους με καινούρια ερεθίσματα περιβαλλοντικού χαρακτήρα, προμηθεύονται πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό και σίγουρα έρχονται σε αμεσότερη επαφή με την τοπική κοινωνία και το φυσικό ή ανθρωπογενές περιβάλλον. Μάλιστα είναι τόσο μεγάλη η επιτυχία που χαρακτηρίζει αυτές τις επισκέψεις που ο κάθε μαθητής υποβάλλει αιτήματα του τύπου: «Πότε θα ξαναέρθουμε εδώ;» ή «Σε ποιο άλλο Κ.Π.Ε. θα μας πάτε;»

Αναμφίβολα ο θεσμός των Κ.Π.Ε. έχει προωθήσει πολύ την Π.Ε. και της προσφέρει ένα ασφαλές εξωσχολικό «καταφύγιο» κοντά σε αξιόλογα τοπία και περιοχές με έντονο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον αλλά δεν είναι λίγοι αυτοί που πιστεύουν ότι τα Κ.Π.Ε. έχουν πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες για να προσφέρουν πολλά περισσότερα ακολουθώντας τις κατάλληλες πρακτικές και στρατηγικές.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μερικές τέτοιες πρακτικές και στρατηγικές που άλλοι θα τις χαρακτηρίσουν ριζοσπαστικές, άλλοι οικονομικά ανέφικτες και άλλοι απολύτως αναγκαίες. Οι παρακάτω προτάσεις σχεδιάστηκαν μετά από οκταετή ενασχόληση του γράφοντος με την Π.Ε. και την επίσκεψη του σε οκτώ Κ.Π.Ε. (Νάουσας, Αρναίας, Μουζακίου, Μακρινίτσας, Θέρμου, Στυλίδας, Κόνιτσας και Βερτίσκου), και αφορούν την υλικοτεχνική υποδομή, την λειτουργία, την στελέχωση και την συνεργασία τους με την τοπική κοινωνία.

Θέμα 1ο: Υλικοτεχνική υποδομή

1. Οργάνωση μικρού εργαστηρίου Πληροφορικής (μέχρι 10 Η/Υ), εξοπλισμένο με σαρωτή ψηφιακή φωτογραφική μηχανή, βιντεοκάμερα, κασετόφωνο και ηλεκτρονικό μικροσκόπιο με δυνατότητα σύνδεσης με Η/Υ και οπωσδήποτε προβολέα ψηφιακών δεδομένων. Όλα τα παραπάνω είναι πολύ χρήσιμα για την παρουσίαση εργασιών από σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, διοργάνωση σεμιναρίων και συνεδρίων αλλά και απολύτως αναγκαία για την πραγματοποίηση των επόμενων δυο προτάσεων. (Κόστος περίπου 14.0000 €)
2. Κατασκευή και διαχείριση εκπαιδευτικών ιστοσελίδων με έμφαση στην ηλεκτρονική επικοινωνία των σχολείων που συμμετέχουν σε Θεματικό Δίκτυο Π.Ε. που διαχειρίζεται ένα Κ.Π.Ε. (Μηδαμινό κόστος, με χρήση του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου).
3. Δημιουργία ψηφιακού εποπτικού υλικού με έμφαση σε χαρακτηριστικές φωτογραφίες ή και σύντομα αποσπάσματα βίντεο από την τοπική κοινωνία. και την δωρεάν διάθεση του μέσω των ιστοσελίδων (μηδαμινό κόστος) ή ηλεκτρονικών δίσκων CD-ROM (0.20 € ανά δίσκο).
4. Αγορά τουλάχιστον δυο συσκευών εντοπισμού γεωγραφικής θέσης (G.P.S.) και χρήση τους στα Προγράμματα του Κ.Π.Ε. για κατασκευή απλών (Πρωτοβάθμια) ή σύνθετων (Δευτεροβάθμια) ψηφιακών χαρτών της επισκεπτόμενης περιοχής. (Κόστος 400-600 €)
5. Αγορά και χρήση ειδικών οχημάτων με κίνηση στους τέσσερις τροχούς (τύπου JEEP) για την αμεσότερη μεταφορά σε δύσβατα ή απομακρυσμένα σημεία με έντονο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον, όπως σημεία έναρξης μονοπατιών (path starts) ή σημεία θέας (view points).

Θέμα 2ο: Λειτουργία

1. Με την κατασκευή των απαραίτητων υποδομών όλα τα Κ.Π.Ε. μπορούν να μετατραπούν σε περιφερειακού τύπου και να εκπονούν μόνο πολυήμερα προγράμματα, τριήμερα με δυο διανυκτερεύσεις (Πρωτοβάθμια) και τετραήμερα με τρεις διανυκτερεύσεις (Δευτεροβάθμια). Το κόστος είναι μεγάλο αλλά εδώ πρέπει να συνεισφέρει και η τοπική

- κοινωνία με δωρεάν παραχώρηση υφιστάμενων εγκαταστάσεων, χορηγίες, ή χρηματοδότηση μέσω Ευρωπαϊκών Οικονομικών Προγραμμάτων (Leader).
- Κατά τις τρεις τελευταίες εβδομάδες του Ιουνίου (Πρωτοβάθμια) και την πρώτη του Σεπτεμβρίου (Δευτεροβάθμια) μπορούν να διοργανώνουν κατασκηνώσεις για τους μαθητές και θερινά σχολεία για τους εκπαιδευτικούς με έντονο περιβαλλοντικό χαρακτήρα. (Το κόστος λειτουργίας να επιμερίζεται και να βαρύνει κυρίως τους συμμετέχοντες).
 - Ακριβής τήρηση και ενημέρωση ενός εθνικού (ή έστω ανά Εκπαιδευτική Περιφέρεια) αρχείου επισκέψεων των Σχολικών Μονάδων στα Κ.Π.Ε. για να αποφεύγονται φαινόμενα επαναλαμβανόμενων ή πολλαπλών επισκέψεων από τα ίδια Σχολεία στα ίδια Κ.Π.Ε. και κυρίως για να δίνεται η ευκαιρία σε νέους και πιθανόν αρχάριους εκπαιδευτικούς και μαθητές να γνωρίσουν καλύτερα την Π.Ε.

Θέμα 3ο: Στελέχωση

- Η διεύρυνση των Παιδαγωγικών Ομάδων που στελεχώνουν τα Κ.Π.Ε. σε έντεκα εκπαιδευτικούς ή τουλάχιστον εννέα για να καταστούν εφικτές οι παραπάνω προτάσεις και να υπάρχει επαρκές ανθρώπινο δυναμικό.
- Η στελέχωση των Π.Ο. των Κ.Π.Ε. με νέες ειδικότητες που μέχρι τώρα ήταν παραγκωνισμένες και σπανίως συναντούνται στην σύνθεση αυτών των ομάδων. Ενδεικτική αναφορά γίνεται για εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής (παιχνίδι του χαμένου θησαυρού, αγωνιστικός προσανατολισμός, ορειβασία, πεζοπορία ακόμα και αναρρίχηση), Ξένων Γλωσσών (μεταφράσεις, παραγωγή δίγλωσσου εκπαιδευτικού υλικού αλλά κυρίως για τις διεθνείς συνεργασίες των Κ.Π.Ε.), Πληροφορικής (ηλεκτρονική υποστήριξη και παραγωγή ψηφιακού υλικού), Καλλιτεχνικών (για την ενίσχυση της καλλιτεχνικής έκφρασης των μαθητών), ακόμα και Θεατρικής Αγωγής.

Θέμα 4ο: Συνεργασία με την τοπική κοινωνία

- Κατασκευή ενός Εκπαιδευτικού Μονοπατιού (Eduactional Route) που να διέρχεται απ' όσο το δυνατόν περισσότερα χαρακτηριστικά σημεία (landmarks) της τοπικής κοινωνίας (ανθρωπογενές περιβάλλον) ή των σημαντικότερων τοποθεσιών με έντονο φυσικό κάλλος, όπως καταρράκτες, λίμνες, φαράγγια κτλ (φυσικό περιβάλλον). Σ' αυτή την προεπιλεγμένη διαδρομή πρέπει να υπάρχει επαρκής σήμανση και διαρκής ενημέρωση για την τοπική γλωρίδα και πανίδα με ξύλινες πινακίδες, κιόσκια ανάπαυσης αλλά και εργασίας, βρύσες, τοποθεσίες με διευρυμένη θέα (view points) και χώρους αναψυχής.
- Κατασκευή φυτο-λαβυρίθων (mazes) με τα ίδια φυτά που χρησιμοποιούμε για φυτοφράχτες για να γίνονται παιχνίδια και πρακτικές ασκήσεις προσανατολισμού.
- Διάθεση προς χρήση μιας μικρής δημοτικής ή δημόσιας έκτασης, όπου μπορεί να δημιουργηθεί μια προσομοίωση ενός μικρού παραδοσιακού αγροκτήματος με κύρια έμφαση στην παρουσίαση τοπικών παραδοσιακών επαγγελμάτων, όπως του μελισσοκόμου, του καρβουνιάρη, του καλαθοπλέκτη, του μυλωνά, του δριστελιάρη, του φούρναρη, του ναυπηγού, του σιδερά, του τυροκόμου και άλλων συναφών.

Οι παραπάνω προτάσεις έχουν ένα διπλό ρόλο: αφενός να προάγουν την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση μέσα από την λειτουργία ενός Κ.Π.Ε. και αφετέρου να βοηθήσουν στην προβολή και ανάδειξη μιας τοπικής κοινωνίας, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα ποιοτικό τουριστικό ρεύμα.

Αυτή η εναλλακτική μορφή τουρισμού μπορεί να οδηγήσει την τοπική κοινωνία σε περαιτέρω ήπια ανάπτυξη, να διατηρήσει την παραδοσιακή φυσιογνωμία της, να την καταστήσει πόλο έλξης για διάφορες κοινωνικές ομάδες από τουρίστες μέχρι και επιστήμονες-ερευνητές και να την διασώσει από τον κίνδυνο της αστυφιλίας.